

■ Выязная прыёмная

УМОВЫ КАРЫСТАННЯ СЯМЕЙНЫМ КАПІТАЛАМ НЕ ЗМЕНЯЦА, а заробкі бюджэтнікам неўзабаве будуць налічваць па-іншаму

Акцыя «Дзень з Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны» праводзіцца з 2012 года. За гэты час прававую дапамогу ў рамках мерапрыемства атрымалі больш за тысячу грамадзян і прадстаўнікоў юрыдычных асоб. Днямі спецыялісты ведамства наведлі Службу «Звязда» далучылася да «выязной прыёмнай» міністэрства і сабрала адказы на самыя актуальныя пытанні.

Траціць капітал толькі праз 18 гадоў

На сустрэчы ў райвыканкаме случане дзяліліся надзеямі. Старшыню раённага аб'яднання прафсаюзаў Алу Русак хваліла, ці ўдалося нарэшце спыніць апераджальны рост заробкаў над прадукцыйнасцю працы.

Выпускнікі школ сёння не хочуць паступаць у каледжы, бо атрымаць прафесію могуць за пару месяцаў на курсах пры цэнтрах занятасці.

— На жаль, да 2014 года суадносіны павелічэння прадукцыйнасці і ўзроўню аплаты працы складалі 0,98. Грошы зарабляліся, але дзейнасць прадпрыемстваў пры гэтым не была эфектыўнай. Пасля прыняцця пастановаў №744 на 2015 год мы ўжо атрымалі каэфіцыент 1,03. І ў сёлетнім паўгоддзі ў нас станоўчая дынаміка — каэфіцыент 1,08. Можна, яшчэ і раней трэба было прымаць такую пастанову, бо эфект ёсць, і мы ў лічбах гэта бачым, — пракаментаваў першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Андрэй ЛАБОВІЧ.

Кіраўнік аддзела ЖКГ Службы райвыканкама Людміла Папчэня хацела даведацца, ці будуць зменены ўмовы карыстання мацярынскім капіталам. «Сёлета ў Службу будуюцца шматкватэрныя жылыя дома па дзяржаўным за-

казе. Як правіла, кожная шматдзетная сям'я, якой мы прапануем пакупку кватэры, цікавіцца магчымасцю разлічыцца за кошт сямейнага капіталу», — тлумачыць актуальнасць гэтага пытання спецыяліст.

— Шчыра скажу, што змена тэрмінаў выкарыстання сямейнага капіталу на паляпшэнне жыллёвых умоў шматдзетных сям'яў не разглядаецца. Капітал увялі, каб бацькі маглі ў будучыні патраціць грошы на дзяцей, напрыклад на іх адукацыю, а не цяпер на саміх сябе. Таму мы не бачым неабходнасці павялічваць пералік кірункаў, на якія можна выкарыстоўваць гэтыя сродкі датэрмінова, — лічыць першы намеснік міністра.

Усё ў руках наймальніка

Размова ішла і пра аплату працы ў бюджэтным сектары. Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця на наступнае пяцігоддзе прадугледжвае ўтрымліваць заробкі работнікаў дзяржуставаў не ніжэйшымі за 80 працэнтаў да сярэдняга заробку па краіне. Ці ўдасца выканаць гэты паказчык?

— Сёлета ў нас суадносіны — амаль 79 працэнтаў. І з года ў год плануем павышаць планку. На 2017-ты, напрыклад, атрымаць 82 працэнтаў, а да 2020 года давесці да 88 працэнтаў, — акрэсліў перспектыву Андрэй Лабовіч.

Пры гэтым, адзначыў першы намеснік міністра, педагогі атрымліваюць больш, чым асноўная частка бюджэтнікаў. Заробкі выкладчыкаў складаюць каля 90 працэнтаў да сярэдняга заробку па краіне. Гэтай катэгорыі, як і медыкам, апошнім часам надавалася дастаткова шмат увагі. Устаноўлены розныя даплаты і надбавкі, каб падняць прэстыж прафесіі настаўніка і ўрача.

Цяпер міністэрства рыхтуе рэформу аплаты працы ў бюджэтным сектары. Праект указаўжо разасланы іншым рэспубліканскім органам на ўзгадненне. «Калі ёсць стаўка першага разраду, каэфіцыенты, аклад, а да яго яшчэ 5-10 стымуючых і кампенсавальных выплат,

то ў кіраўніка галава кругам ідзе. Часам малады спецыялістам, якія прыходзяць на месцы бухгалтараў, патрэбна паўгода, каб зразумець, каму, за што і колькі налічыць», — тлумачыць неабходнасць змен у міністэрстве.

Па-першае, рэформа будзе мець на ўвазе спрашчэнне парадку разліку заробнай платы. Па-другое, дасць большую магчымасць кіраўнікам самім вызначаць памеры стымуючых і кампенсавальных выплат персаналу. Так, будзе нейкая тарыфная частка, якую работнік атрымае ў любым выпадку, але за кошт дадатковых выплат наймальнік сам адзначыць рублём тых, хто працуе лепш.

Змена тэрмінаў выкарыстання сямейнага капіталу на паляпшэнне жыллёвых умоў шматдзетных сям'яў не разглядаецца. Капітал увялі, каб бацькі маглі ў будучыні патраціць грошы на дзяцей, напрыклад на іх адукацыю, а не цяпер на саміх сябе.

— Вы павінны разумець, што ніякага зніжэння заробку пры ўкараненні гэтай сістэмы не адбудзецца. Мы ўсё пралічваем, — запэўніў Андрэй Лабовіч.

Службы занятасці каледжам не канкурэнты

Праблемы ўзгаднення рынку працы і рынку адукацыйных паслуг спецыялісты міністэрства абмеркавалі разам з кіраўнікамі навучальных устаноў Службы. У ведамстве разумеюць: той дзяржаўны заказ, які ёсць сёння, свае функцыі не выконвае. Трэба яго пераглядаць.

— Як гэта вырашаецца ў Заходняй Еўропе? Пастаянна апытваюцца наймальнікі: што будзе ў іх у наступным годзе, праз пяць гадоў.

Мы спрабавалі даведацца пра план развіцця на нашых прадпрыемствах, але яны даволі закрытыя. Беларускае наймальнікі не дзеляцца інфармацыяй, кажуць, гэта камерцыйная тайна, — заўважаюць у міністэрстве.

А пакуль ведамства праводзіць двойчы на год маніторынг попыту і прапановаў на рынку. Гэтыя звесткі выкарыстоўваюцца ў тым ліку і для таго, каб скараціваць набор у адукацыйныя ўстановы.

Дырэктар Службы дзяржаўнага сельскагаспадарчага прафесійнага ліцэя Сяргей Шыловіч акрэслівае яшчэ адну праблему: выпускнікі школ сёння не хочуць паступаць у каледжы, бо атрымаць прафесію могуць за пару месяцаў на курсах пры цэнтрах занятасці. Тым больш адпрацоўкі па размеркаванні пасля іх няма. Пры гэтым не запоўнены бюджэтыныя месцы ў сярэдніх спецыяльных навучальных установах.

У міністэрстве тлумачыць: іх задача — дапамагчы беспрацоўнаму знайсці работу, няважна, выпускнік ён ці не. Але службы занятасці не спрабуюць быць канкурэнтамі сістэме адукацыі. Падлеткаў да апынення арыентуюць ісці па дыплом у каледж ці ВУ.

Ёсць складанасці і з уладкаваннем выпускнікоў з інваліднасцю. «Яны хочуць працаваць, хочучь вучыцца. Але гэтых дзяцей не гатовы браць на работу, хоць у іх ёсць спецыяльнасць: мы рыхтуем будаўнікоў, агароднікаў. Так мы прыйдем да таго, што ўсе навучальныя ўстановы адмовяцца ад набору такіх дзяцей, бо іх немагчыма ўладкаваць», — дзеляцца набалелым Сяргей Шыловіч.

— Тут ёсць праблема, — згодны спецыялісты ведамства. — Цяпер разглядаецца пытанне аб тым, каб студэнтам з інваліднасцю браніраваць працоўныя месцы. Да 2006 года, дарэчы, так і было. Хутчэй за ўсё, мы вернемся да гэтай сістэмы; магчыма, у наступным годзе.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Мінск — Служба — Мінск

РЭКОРДНАЯ ПРЫГАЖОСЦЬ

— Якраз дзяўчаты цяпер і займаюцца «піярам» маёй касы, — смяецца жанчына. — Гэта яны званілі вам у рэдакцыю, а яшчэ раней расказалі пра мяне журналістам нашых мясцовых газет. Праўда, першым часам нават трохі крыўдавалі, маўляў, «чаму не расказала раней?» Але я ніколі не лічыла гэта нечым асаблівым. Неяк нават прыходзіла ў цырульню, хацела зрабіць кароткую прычоску, але ніхто не ўзяўся. Баяліся, што прыб'яжыць муж і будзе сварыцца. Дарэчы, сапраўды, аднойчы быў выпадак, калі я трохі ўкараціла валасы. І сужэнец сказаў: «Я цябе, канешне, не за прычоску хаваю, але наступным разам пакрыўджуся». Сыну таксама падабаецца, ён кажа, што хоча жонку з доўгай касой.

Летась сяброўкі Таццяны вырашылі праславіць яе прычоску на ўвесь свет — пазванілі ў рэдкалегію Кнігі рэкордаў краін СНД і Балтыі. Патрэбна была заяўка на даўжыню 160 сантыметраў, але якраз за тыдзень да званка жанчына падразала валасы і ўкараціла іх да 152-х. Магчыма, новую спробу жанчыны зрабіць ужо сёлета. Праўда, на сусветны рэкорд спадзявацца пакуль не прыходзіцца — у кітайкі Ксі Квіпінг валасы дасягаюць амаль шасціметравай даўжыні.

Таццяна прызнаецца, што галоўнай яе праблемай заўсёды былі цырульнікі — усе баяцца брацца за такую каштоўнасць. Рахэнне жанчыны знайшла простае — стала сама сабе майстрам: навучылася стрыгчы і рабіць прычоскі. Праблем хапае, варта толькі сказаць, што пасля мыцця сушыць такую касу прыходзіцца не менш за тры гадзіны. З распущанымі валасамі жанчына ніколі не ходзіць. Ды гэта і не было б зручна пры росце 168 сантыметраў. Адзіныя, хто можа ўбачыць іх «як ёсць» — муж і сын. Усё вырашаюць практыкаванні — цяпер нават на складаных прычоскі Таццяна траціць каля 10 хвілін.

— Раней, калі валасы былі гусцейшымі, нават не магла знайсці для іх заколку — савецкія не вытрымлівалі напружання і «адстрэльвалі», — усміхаецца жанчына. — Увесь час хадзіла з «гулькай», а яна ж цяжкая. Хлопцы з-за гэтага саромеліся са мной знаёміцца. Маўляў, надта ганарлівая дзяўчына, увесь час задраўшы нос ходзіць.

Даглядаць жа самі валасы, па словах гаспадыні, не так цяжка. Усё вельмі аскетична — звычайны шампунь, нават без кандыцыянераў і бальзамаў. Афарбоўка — толькі пры дапамозе хны. Адзінае, што можа сабе дазволіць Таццяна — апалоскванне натуральнымі сродкамі, напрыклад, рамонкам.

Здараліся з рэкорднай касой і вясёлыя гісторыі. Аднойчы падчас візіту ў Мінск, калі валасы яшчэ былі карацейшымі і Таццяна магла насіць звычайныя прычоскі, у метро яе заўважыў мужчына. Сваё захапленне даўжынёй касы ён выразіў з дзіцячай непасрэднасцю: «Вой, якія мы валасатыя!» «Я не пакрыўдзілася, — смяецца Таццяна. — Проста чалавеку, відаць, шчыра спадабалася».

— Дзяўчаты часта пытаюцца: «Чаму не прадасі валасы?» Гэта ж, пэўна, столькі грошай будзе каштаваць!» Але мне гэта нецікава. Магчыма, я проста той чалавек, які любіць пастаянства, калі мяне ўсё задавальняе, навошта штосьці змяняць?

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ, lyskavets@zviazda.by

Мінск — Служба — Мінск

■ Факт

Хто на сядзібе гаспадыня?

Гродзенская абласная арганізацыя грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз жанчын» запрасіла ўсіх ахвотных да ўдзелу ў конкурсе «Гаспадыня сядзібы — гаспадыня краіны».

Гэтану ўнікальнаму праекту сёлета спаўняецца 10 гадоў. У ім удзельнічаюць жыхаркі і сельскіх населеных пунктаў, і гарадоў, якія клапоцяцца аб добраўпарадкаванні сваіх сядзіб, двараў, вуліц. Адпаведныя і конкурсныя намінацыі: «Найлепшая гаспадыня двара», «Найлепшая гаспадыня аграгаспадыні», «Найлепшы двары» (шматпавярховыя і гарадскія пасёлкі), «Найлепшая вуліца на вёсцы», «Найлепшая кветкавая кампазіцыя «Герб майго горада/раёна». Акрамя таго, гаспадыні пасаборнічаюць у намінацыі «Найлепшы кулінарны шэдэўр «Каравай-2016». Конкурс праводзіцца ў два туры: спачатку ў раёнах, а затым на абласным узроўні з удзелам пераможцаў раённых этапаў.

Барыс ПРАКОПЧЫК, prapokchik@zviazda.by

Гасцяваць і працаваць трэба па правілах

За час правядзення спецыяльных комплексных мерапрыемстваў «Нелегал» супрацоўнікі міліцыі прыцягнулі да адміністрацыйнай адказнасці больш за дзве тысячы іншаземцаў, якія парушылі правілы знаходжання ў Беларусі, а таксама парадак ажыццяўлення працоўнай дзейнасці.

У прыватнасці, адпрацоўваліся месцы кампактнага знаходжання замежных грамадзян — рынкі, вакалы, інтэрнаты, здымныя кватэры. Апроч таго, актыўна правяралася законнасць прыцягнення і выкарыстання замежнай працоўнай сілы суб'ектамі гаспадарання розных формаў уласнасці. Па выяўленых парушэннях да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнута больш за 20 службовых асоб.

Як паведаміла ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Міністэрства ўнутраных спраў, за грубае парушэнне правіл знаходжання з краіны выдварана 267 чалавек. Па выяўленых падчас спецыяльных мерапрыемстваў злччэнстваў у дачыненні да замежнікаў было заведзена 28 крмінальных спраў, адна з іх — за арганізацыю незаконнай міграцыі, 25 — за парушэнне тэрміну забароны ўезду ў Рэспубліку Беларусь. Затрымана пяць чалавек, якія былі ў вышукі.

Сяргей РАСОЛЬКА, rs@zviazda.by

Сакрэтнасць парушылася летась. Пасля адной з камандзіровак у вёску раёна прычоска жанчыны трохі растрэпалася, і яна вырашыла паправіць яе проста ў працоўным кабінце. Скажаць, што калегі былі шакаваныя — не сказаць нічога. Валасы Таццяны разглядалі, як сапраўдны экспанат.

Фота Надзеі БУЖАН.